

Cuprins

<i>Cuvânt înainte</i>	9
A. Sfintele Taine în general	11
I.1. Noțiuni introductive	11
I.2. Relația dintre taina creației, taina lui Hristos și taina Bisericii	14
I.2.1. Taina creației	16
I.2.2. Taina lui Hristos	22
I.2.3. Taina Bisericii	25
A) Creșterea chipului spre asemănare	25
B) Sfintele Taine: trepte ale ascensiunii omului și creației spre Dumnezeu în cursul vieții pământești	26
C) Teandria în Biserică sau lucrarea Sfântului Duh și colaborarea omului cu harul divin	28
D) Unirea finală a tuturor în Hristos (Împărăția lui Dumnezeu): cer nou și pământ nou	30
I.3. Baza cosmologică a Tainelor	31
I.4. Baza hristologică a Tainelor	33
I.5. Baza ecleziologică a Tainelor	34
I.6. Raportul dintre creație ca sacrament general și Tainele propriu-zise	36
I.7. Văzutul și nevăzutul în Taine	38
I.8. Mântuitorul Hristos – Săvârșitorul nevăzut al Tainelor	39
I.9. Caracterul hristologic și bisericesc al Tainelor	40
I.10. Preotul ca săvârșitor văzut al Tainelor	41
I.11. Elementele constitutive ale Tainelor	42
I.12. Instituirea Tainelor, numărul și împărțirea lor; Taine și ierurgii	43
I.13. Raporturile dintre Taine; Tainele din afara Bisericii	46

B. Sfintele Taine în special	51
I.14. Taina Sfântului Botez	51
I.14.1. Noțiuni introductive.....	51
I.14.2. Taina Sfântului Botez în Tradiția Bisericii.....	52
I.14.3. Botezul ca moarte a omului vechi și ca renaștere.....	57
I.14.4. Botezul ca putere de creștere spirituală continuă și nerepetarea lui.....	60
I.14.5. Botezul ca refacere a chipului lui Dumnezeu din om.....	62
I.14.6. Botezul – ușa de intrare în Biserică.....	64
I.14.7. Necesitatea Botezului pentru mântuire și Botezul copiilor.....	66
I.14.8. Aspectele constitutive ale Tainei Botezului și semnificația lor.....	69
I.15. Taina Mirungerii	74
I.15.1. Noțiuni introductive.....	74
I.15.2. Taina Mirungerii în Tradiția Bisericii.....	77
I.15.3. Relația Botez-Mirungere.....	79
I.15.4. Lucrarea Sfântului Duh în Taina Mirungerii.....	81
I.15.5. Semnificația actului văzut al Mirungerii.....	85
I.16. Taina Sfintei Euharistii	88
I.16.1. Noțiuni introductive.....	88
I.16.2. Taina Sfintei Împărtășanii în Tradiția Bisericii.....	89
I.16.3. Botezul, Mirungerea și Euharistia în iconomia mântuirii credincioșilor.....	91
I.16.4. Euharistia și unitatea Bisericii.....	96
I.16.5. Prezența reală a trupului și a sângelui Domnului în Euharistie, prin prefacerea pâinii și a vinului.....	98
A. Prezența reală a trupului și a sângelui Mântuitorului Hristos în Euharistie.....	98
B. Prefacerea pâinii și a vinului în trupul și în sângele Mântuitorului Hristos.....	102
I.16.6. Euharistia ca Jertfă și ca Taină.....	106
I.16.7. Preotul ca săvârșitor văzut al Euharistiei.....	110
I.16.8. Semnificația actului văzut al împărtășirii, ilustrată în rânduiala Sfintei împărtășanii.....	113
I.17. Taina Mărturisirii sau a Pocăinței	114
I.17.1. Noțiuni introductive.....	114
I.17.2. Taina Pocăinței în Tradiția Bisericii.....	116

I.17.3. Elementele constitutive ale Tainei Mărturisirii	122
A. Mărturisirea păcatelor și valoarea ei spirituală	122
B. Epitimiile recomandate de preot	124
C. Dezlegarea dată prin preot	130
I.17.4. Elementele constitutive al Tainei Mărturisirii și semnificația lor	131
I.18. Taina Hirotoniei sau a Preoției	133
I.18.1 Noțiuni introductive	133
I.18.2. Taina Preoției și celelalte Taine	136
I.18.3. Preoția nevăzută a Mântuitorului Hristos – izvorul preoției văzute din Biserică	137
I.18.4. Instituirea Tainei Preoției și existența celor trei trepte ale ei de la începutul Bisericii	139
I.18.5. Succesiunea apostolică	142
I.18.6. Preoția și unitatea Bisericii	144
I.18.7. Preoția slujitoare și preoția generală a Bisericii	146
I.18.8. Rânduiala Tainei Hirotoniei și puterea acordată prin ea	152
I.19. Taina Nunții sau a Căsătoriei creștine	156
I.19.1. Noțiuni introductive	156
I.19.2. Locul căsătoriei între celelalte Taine	158
I.19.3. Taina Cununiei în Tradiția Bisericii	159
I.19.4. Căsătoria ca legătură naturală, pe viață, între un bărbat și o femeie	161
I.19.5. Întărirea și înălțarea căsătoriei în ordinea harului de către Mântuitorul Hristos	164
I.19.6. Părțile componente ale Tainei și semnificația lor spirituală	169
I.20. Taina Sfântului Maslu	175
I.20.1. Noțiuni introductive	175
I.20.2. Taina Sfântului Maslu în Revelație	177
I.20.3. Taina Sfântului Maslu în Tradiția Bisericii	180
I.20.4. Efectele Tainei	181
I.21. Sfintele Taine în contextul confesional și cultural modern și postmodern ..	188
I.21.1. Prereformatorii	188
I.21.2. Martin Luther (1483-1546)	189

I.21.3. Ulrich Zwingli (1484-1531).....	191
I.21.4. Jean Calvin (1509-1564).....	195
I.21.5. Reforma radicală	197
I.21.6. Reforma în contextul teologic și cultural contemporan cu apariția și dezvoltarea ei.....	199
I.21.7. Conciliul tridentin și contrareforma	203
I.21.7.1. Botezul și confirmarea.....	205
I.21.7.2. Euharistia și jertfa Mizei	206
I.21.7.3. Penitența (Pocăința) și Extrema ungeri	209
I.21.7.4. Sacramentul Preoției.....	213
I.21.7.5. Sacramentul Căsătoriei.....	216
I.21.8. De la Conciliul tridentin la Conciliul Vatican II.....	218
I.21.9. Conciliul Vatican II și sacramentele	222
I.21.10. Scurtă evaluare a doctrinei sacramentale a Conciliului II Vatican	231
I.21.11. Sacramentele după Conciliul II Vatican	234
<i>Bibliografie</i>	247